

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ต.๑๓/๒๕๖๒

วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง นางสมศรี หาญอนันตสุข กับพวก (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางสมศรี หาญอนันตสุข นายจตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร นายบุญแทน ต้นสุเทพวิรวงศ์ และนายสุรพงษ์ กองจันทึก (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าผู้ร้องทั้งสี่เป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓ ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ลงมติเสร็จแล้ว และผู้ร้องทั้งสี่ได้รับคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา โดยประธานกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และมาตรา ๑๔ ได้กำหนดให้ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานวุฒิสภาได้มีมติรับรองผู้ผ่านการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน ๒ ราย ส่วนผู้ร้องทั้งสี่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่รับรอง

ซึ่งผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้างว่ามติของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังกล่าวเป็นการประชุมลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลและเหตุผลในการลงมติให้สาธารณะและผู้ที่ผ่านมาการสรรหาทราบ ผู้ร้องทั้งสี่ จึงตกเป็นผู้เสียหาย การกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ของผู้ร้องทั้งสี่ ด้วยเหตุผลดังนี้

(๑) สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นการเข้าซ้อนกับคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ และขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖ และเป็นการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ซึ่งผู้ร้องทั้งสี่เป็นผู้ถูกละเมิดสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

(๒) การลงมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังกล่าวมีลักษณะและพฤติการณ์ที่ไม่ชอบ ซึ่งการไม่รับรองผู้ร้องทั้งสี่ไม่สอดคล้องกับหลักการปารีสที่กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติทุกประเทศต้องเปิดกว้างให้ภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการสรรหา

(๓) ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิจากการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ใช้อำนาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ ที่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ผู้ร้องทั้งสี่ในฐานะผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานะวุฒิสภาพึงแนะนำให้พระมหากษัตริย์ ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๖ แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่รับรอง ผู้ร้องทั้งสี่จึงเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผู้ร้องทั้งสี่จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) ใต้สวนข้อเท็จจริงว่าการกระทำของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติฯ ซ้ำซ้อน ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ร้อง และขอให้เปิดเผยรายงานการประชุมลับของคณะกรรมการตรวจสอบประวัติฯ

(๒) ชะลอการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะเข้ามาทดแทนผู้ร้องทั้งสี่ ในขณะที่การใต้สวนข้อเท็จจริงของศาลรัฐธรรมนูญยังไม่สิ้นสุด

(๓) เพิกถอนมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ วาระเรื่องการรับรองผู้ผ่านการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสี่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

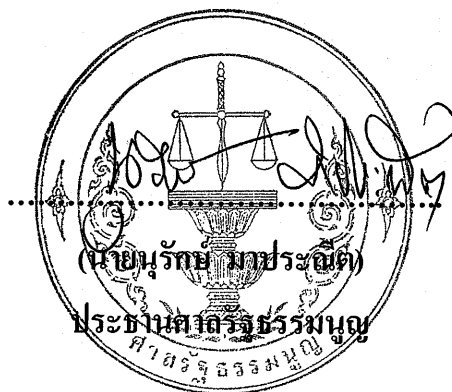
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยประธานกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งผลการดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่รับรองผู้ร้องทั้งสองซึ่งมติของที่ประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลและเหตุผลในการลงมติให้สาธารณชนและผู้ผ่านการสรรหาทราบ การกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ร้องทั้งสอง นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องทั้งสองมิได้อธิบายแสดงเหตุผลว่าการกระทำความผิดดังกล่าวละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ร้องทั้งสอง และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร ประกอบกับผู้ร้องทั้งสองมิได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง กรณีจึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๕ -

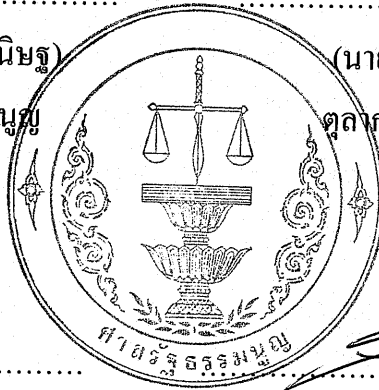
(คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ